

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSEGENEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre . . . 8 korona
Félévre 4 korona
Negyedévre . . 2 korona
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

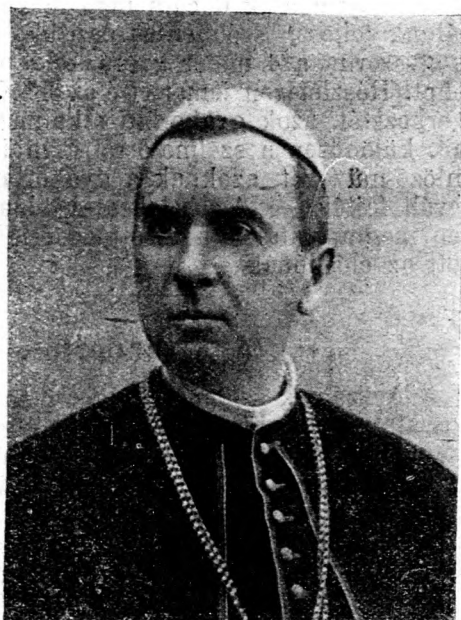
IX. ker., Üllői-út 26. szám. (Köztelék).

Előlépések a katolikus egyházban.

Régen volt annyi előléptetés a r. kat. egyházban, mint az elmúlt hónapban. Egy napon öt püspöki méltóság lett kinevezve a megürült püspöki székhelyekre. Kalocsa, Székesfejérvár,

kinevezett kalocsa-bácsi érsek és Balás Lajos új rozsnói püspök arcképeit mutatjuk be.

Városov Gyula hosszú ideig volt kalocsai kanonok, innen a budapesti szeminárium igaz-

Városov Gyula dr., volt székesfejérvári püspök
október 17-én kinevezett kalocsai-bácsi érsek.

Balás Lajos, az új rozsnói püspök.

Szatmár, Pécs és Rozsnyó székhelyekre október 17-én nevezte ki a király az új püspököket, kiknek arcképei közül ez alkalommal Városov Gyula dr., volt székesfejérvári püspök, ujonnan

gatói állásába, majd a székesfejérvári püspöki, most a legdusabb jövedelmű érseki székbe került.

Balás Lajos, az új rozsnói püspök, 40 éves ember. Eddig váci kanonok volt.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minöket 30 év óta

MAUTHNER ÖDÖN

császár és királyi udvari szállító
magkereskedésében k a p h a t. <<

Zavarosban.

Lehetetlen egy-két szót ne írni a mai állapotokról, mely a szó legszorosabb értelmében zavaros, mi pedig e szerint zavarosban vagyunk. Vegyük tárgyilagosan az eseményeket. Az országgyűlési szóharc megbénította két év óta a kormányrendszert. Megállott a gépezet. Jött újabb és újabb gépész, akit kormányelnöknek hívnak hivatalosan, de ezek sem bírtak segíteni a gépezet baján. Fogták rövidre a gyeplőt, eresztették hosszúra, mégsem ment a kormányzás. A legutóbbi választásnál a nemzet akarata a kormány ellen irányult, de nem teljes és egységes vala az eredmény. Ez újabb bajt hozott. Hogy micsoda felfordult állapotok vannak azóta nálunk, azt látni kell és nem leírni. A jelenlegi vezető kormány olyan munkarendet, vagyis programot adott elő, amelynek megvalósítása valóban szép volna, ha a kormánynak erre alkalma és ereje volna, vagy ha igazán ezt akarná, de valójában ez csak nesze semmi fogd meg jól, mert nincs benne kikötve az idő pontosan és rövid lejárata. Már pedig ígérhetek én, mint szegény ember, valakinek százmillió koronát, adhatok róla írást, hitelesíthetem a közjegyzővel, ha a határidőt nem kötöm ki, ha nincs határidő, én azt mondhatom nyugodtan, hogy megadom, de — felét mikor meghalok, felét mikor feltámadok. Ettől ugyan meg nem hizik sem ő maga, sem a disznója senkinek, pedig közjegyzőnél hitelesített kötelezvényben adtam.

A nemzeti ellenállás is megnyilvánul mindenfelé az országban. Az ujonnan kinevezett főispánokat záptojással fogadják, a főispáni hivatalt lepecsételik vagy befalazzák és nevetséges, zavaros komédia, hogy mindig van magyar ember bőségesen, aki erre a kinokra vállalkozik. Csodálatos zavaros állapot. Zug valami a levegőben, beveszik a sántát, görbét, gyöngéledőt a hadseregbe, csak a létszám meglegyen. Adót az állami pénztárba nem fizetünk, a nemzetközi szocialistákkal naponta verekedünk. Igazán zavaros állapot, de kinek van erre szüksége? ki rendezi ezt? . . . A magyar polgárság nem. Mi sem, akik politikával nem foglalkozunk, csak krónikairók vagyunk, de nyugodt lélekkel írhatjuk a krónika alá, hogy: Uram, ebből már elég volna! . . . Ments meg minket az ex-lexből, a zavarostól, hogy végre tisztán láthassunk és rendbehozzuk szénánkat-szalmánkat! Sz. B.

A szélmotorok a mezőgazdaságban.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület műszaki bizottsága hétfőn tartott idei első és alakuló gyűlésén érdekes és tanulságos előadást tartott *Sporzon Pál* gazdasági tanintézeti tanár a *szélmotorok mezőgazdasági jelentőségéről, a szélerő gyakorlati kihasználásának különböző módjairól* s azok gyakorlati értékéről. Rámutatott mindenekelőtt arra a körülményre, hogy az erőforrásul használt anyagok ára nap-nap után emelkedik, így természetesen fokozottabb mértékben kell kihasználni a természeti erőforrásokat: a víz hajtóerejét, a levegő mozgását. A legutóbbi összeírás szerint Magyarország vizei több mint 2 millió lóerőt tudnának produkálni, ennek a kihasználása azonban fölötté problematikus, úgy hogy a gazda részére különösen a kisebb erőt igénylő munkák végzésére jóval célszerűbb a szélerőnek kihasználása. Az amerikai gazdák már be is fogták mezőgazdasági munkák végzésére a szelet. Előadó, ki hosszabb tanulmányutat tett Amerikában, meggyőződéssel állíthatja, hogy ma már oly tökéletes szélmotorok vannak, amelyek minden tekintetben kielégítően tudják a célt szolgálni. Részletesen ismertette ezután Magyarország szélerő-viszonyait, de sajnálattal látja, hogy a meteorológiai intézetek ez irányban tett vizsgálatai fölületesek és hiányosak. A hiányos adatok dacára meg lehet állapítani, hogy nálunk teljesen szélmentes nap alig van és tapasztalat szerint a 4 méter gyors szelet már hasznosítani lehet. Részletesen ismertette az előadó a szélmotorok szerkezetét, azok gyakorlati alkalmazásának a módjait, különösen a szélmotorral kombinált vízemelő s öntöző-műveket, azoknak a gyakorlatban leginkább bevált fajtáit. — Az érdekes előadást a végén élénken megtapsolták s a bizottság érte köszönetet mondott az előadónak.

A kivándorlás.

A számok szomorú dolgot beszélnek. Az országos statisztikai hivatal most közzétett adatai szerint szeptember hónapban a szűkebb értelemben vett Magyarországon 13,392 utlevelet váltottak, 7837-et kivándorlásra, 5555-öt egyéb célra. Ez utlevelekkel kivándorlásra jogosult volt 10,301, egyéb célból külföldre való utazásra pedig 8456, együttvéve 18,757 egyén és pedig 10,664 férfi és 8093 nő. (Az előző hónapban 10,962 utlevelet, az előző év szeptember hónapjában pedig 17,890 utlevelet váltottak.) A kivándorlásra jogosítottak túlnyomó részének, 8027-nek az utlevele Amerikába szolt, 1631-é Romániába, 238-é Németországba s 405-é más országokba. Az egyéb célból kért utlevelekkel 5539 egyén, legnagyobb részt munkakeresés, illetőleg időleges munka vállalása céljából — Romániába, 281 egyén Németországba, 63 Amerikába és 2573 más országokba való utazásra volt jogosult. Legtöbb utlevelet (897-et) váltottak Brassó vármegyében, legkevesebbet Csongrád vármegyében (7-et). Budapesten 643 utlevelet adtak ki. A tengeren túli kivándorlás céljából kiadott utlevelek

A legjobb minőségű háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb áron a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak utbaigazításért a

„Hangya”, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez
BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

közül 4303 Fiuméra, 1966 más kikötőkre szolt. Horvát-Szlavonországokban szeptemberben 2538 utlevelet adtak ki. Az összes kivándoroltaknak 32.7 százaléka volt magyar anyanyelvű; 100-nál több magyar vándorolt ki: Zemplén (158), Veszprém (157), Abauj-Torna (150), Szabolcs (131), Csik (120) és Szatmár (110) vármegyéből és Budapestről (261). A nemzetiségeket is tekintetbe véve, legnagyobb volt a kivándorlók száma Zemplén vármegyében (524). A magyar anyaország területére visszavándorolt 1297 egyén és pedig 1097 Amerikából, 123 Romániából, 70 Németországból és más országból. A visszavándoroltak 30.9 százaléka, vagyis 401 volt magyar anyanyelvű.

Az osztrák vasutas-sztrajk vége.

Wienből (Bécs) jött a hír szerdán, hogy az osztrák vasutasok kiegyeztek. A kiegyezés alapján már másnap összes állami és magánvasutakon a forgalom helyreállt.

A megállapodás pontjait még nem tudjuk, de igen örvendetes jelenség, hogy az elnyomott vasuti alkalmazottak újabb vívmányokhoz jutottak a csendes ellenállás által. Ami nem sikerült a vasutasoknak nálunk, sikerült Ausztriában. Az eredményes ellenállásból tanulni sokat lehet a mindennapi élettől küzdő embereknek.

Gorkij a zsidók ellen.

Egy angol lap tudósítója a következőket jelenti Pétervárról: Nagy sajnálatomra kénytelen vagyok önökkel tudatni, hogy *Gorkij* Maximnak új lapja, a „Novoje Zsiszn“ rendkívüli szolgálatokat tesz az oroszországi antiszemitáknak. A „Novoje Zsiszn“, amely már most is rendkívül el van terjedve, napról-napra lázító proklamációkat közöl, amelyekben felszólít minden jó orosz embert, hogy a zsidókat, Isten és a cár nevében üsse agyon. A lap egy ilyen proklamációban a következőket mondja:

Ne hallgassatok arra a rablóra, Wittére. Nem fogunk addig nyugodni, a míg a legutolsó zsidót is agyon nem ütöttük. Nemsokára hallani fogjátok, hogy Wittét megöltük. Száz ember megesküdött rá, hogy ezért fölládozza életét. Gyilkoljuk meg az egyiket a másik után, sorra valamennyit. Wittét is megfogjuk ölni, mint egy kutyát. Meg fogunk ölni minden zsidót és minden zsidó barátot.

A tudósító ehhez még a következőket jegyzi meg: A lap élén Gorkij Maxim áll s a lap kiadója

magá is zsidó. Az efféle proklamációk csak újabb mézárásra és fosztogatásra ösztökélhetik a csőcseléket.

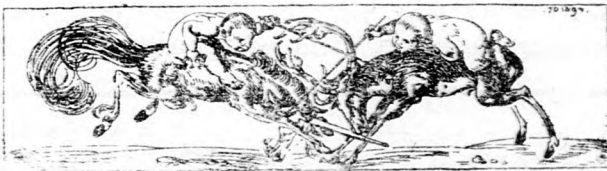
E hír bejárta az európai lapokat az elmúlt héten. Nosza lett kavarodás, agyarkodás mindenfelé és a zsidókézen levő lapok irgalmatlanul csépelik Gorkijt. Már nem is nagy író, már nem is lehet nagy író, mert a zsidók ellen írt. Lám milyen hamar kipottyant a nagyhiréből valaki, ha nem dicséri azokat is, a kik a világsajtót nagyrészen birják. Egy nap alatt csepürágó lesz a világhírű művészből éppen azok által, akik fölemelték. Milyen furcsa színben mutatja ez a sajtó önzetlenségét.

A lebergi tüntetés.

Lembergben az egyetemi hallgatóknak a német konzulátus előtt rendezett tüntetése nagyon komoly és véres volt. Este nyolc órakor körülbelül ötszáz egyetemi hallgató a műegyetemről elment a német konzulátushoz, a mely előtt hazafias dalokat énekelt s fáklyákat gyújtott meg. A diákok csak a tüntetés után vették észre, hogy a konzulátus épülete előtt erős rendőrsapat áll, amely anélkül, hogy a tüntetőket előbb figyelmeztette volna, kivont karddal támadást intézett ellenük. A diákok szétoszlottak, de e közben több kövel hajigálták meg a rendőröket, a kik már most sortüzet adtak a tüntetőkre. Borzasztó rémület támadt, számos egyetemi hallgató vértől elborítva, összeesett. A veszedelmesen sebesült diákok számát még nem állapították meg, de mindenestre igen nagy.

Miközben ez a konzulátus előtt történt, az alatt egy másik diákesapat megakarta kerülni az épületet, hogy a konzulátus mögött újra tüntessen, de ott is nagyszámu rendőrség volt, mely a tüntetőket szétkergette. A szétvert tüntetők már most a Mickievicszoborhoz mentek, ahol többen hazafias beszédek mondtak s a többi közt kijelentették, hogy azokat a gaztetteket, a melyeket Pétervárott végbevitték, Berlinből diktálták.

A tüntetés ideje alatt a kémiai intézetben számos egyetemi hallgató dolgozott, akik az óriási lármára kimentek az utcára, hogy megtudják, mi történt. Alig, hogy a rendőrök ezeket a diákokat meglátták, rájuk lőttek s hármát közülök megsebesítették.

A magyar kir. államvasutak gépgyáranak lokomobil oséplőgép és „MILLENNIUM“ aratógép gyártmányai a párisi nemzetközi kiállításon a legnagyobb kitüntetést, a GRAND PRIX-t nyerték.

A magyar királyi államvasutak gépgyáranak vezérügynöksége

Budapest, Váci-körút 32. szám,

ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült **4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű gőzcseplőkészleteit, 14, 16 és 20 lóerejű compound-locomobiljait,**

„MILLENNIUM“ legújabb szerkezetű fűkaszáló-, marokrakó- és kéveköto aratógépeit, továbbá: **„AGRÁR-DRILL“** tolokerekes rendszerű **sortvetőgépeit, aczélföntésű ekefővel ellátott EKÉIT** és egyéb **mezőgazdasági eszközöket.**

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

A Magyar Gazdaszövetség és bérlő szövetkezetek.

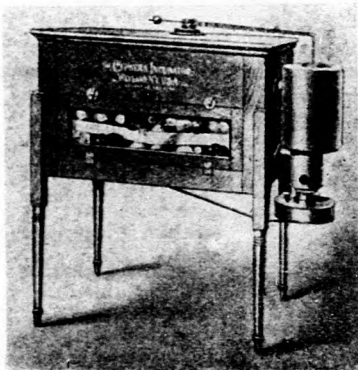
A Gazdaszövetség legutóbbi választmányi ülésén szóba került a bérlő szövetkezetek ügye is és hosszabb és a dolog mélyébe ható vitára adott alkalmat. A jelenlevőknek csaknem mindegyike hozzászólott a jelentős tárgyhoz. Bernát István vezette be a vitát azzal, hogy elmondotta az eddig történeteket. Hangsúlyozva azt, hogy az Országos Központi Hitelszövetkezet nem idegenkedik attól, hogy az ipari szakcsoportok példájára a hitelszövetkezetek keretében korlátlan felelősség alapján földmivelő szakcsoportok alakuljanak, felteszi a kérdést, hogy a Gazdaszövetség mily módon legyen segítségére a megindult mozgalomnak? Pallavicini Ede örgróf inkább az alkalmi csoportosulásokat és a Franciaországban használatos tanyarendszert tartaná a kivitelnél szem előtt. Nagy Emil dr., Kodolányi Antal, Emödy József, Rubinek Gyula, Csillag Gyula, Cserny Károly, Bujanovics Sándor, Löherer Andor és Meskó Pál szólottak hozzá a tárgyhoz és hogy egyrészt a kisemberek kezébe föld juthasson, másrészt pedig a földbérlet közvetítéssel a nagybérlők ki ne zsákmányolhassák a kicsiny anyagi erővel rendelkezőket, szükségesnek tartják azt, hogy ahol ez ideig a bérleti rendszer volt érvényben s ahol a parasztagazdálkodás kizárva nincs, a bérletek a legközelebbi bérletmegújításnál kizárják, földmivelőmunkások kezére kerüljenek. Ennek a kérdésnek üdvös voltát mindnyájan elismerik, mert ez nagyon alkalmas arra, hogy a kisembert tevékenységét kifejtve és munkájának gyümölcsét élvezve, oly elégedett emberré váljék, aki erőssége a hazának és nem szegődik a haza és nemzetellenes törekvések szolgálatába. Még Szilassy Zoltán mondotta el tapasztalatait arról, hogy Versecen a szövetkező szerbek mily szép eredményeket érnek el a földbérlettel, mennyire szem előtt tartják a beesü-

letességet, a megbízhatóságot, továbbá a selejtes elemet mint választják ki maguk közül. A fölvetett eszmét a Gazdaszövetség választmánya pártolásra alkalmasnak találta és elhatározta, hogy a kivitel illetőleg kísérleteket végez olyan birtokoknál, amelyek ez ideig is bérleti kezelésben voltak.

Gazdasági és ipari hitelszövetkezet Komáromban. A Komárommegyei Gazdasági Egyesület kezdésére népes értekezlet volt Komáromban, a vármegyeház közgyűlési termében Baranyay Géza nagybirtokos elnöklésével. Az értekezlet egyuttal alakuló gyűlése volt a „Komárom és vidéke gazdasági és ipari hitelszövetkezet”-ének. Komárommegye szövetkezteinek mintegy 150 képviselője vett részt a gyűlésen: földbirtokosok, papok, tanítók, községi jegyzők. Az Országos Központi Hitelszövetkezet képviselőjében Horváth János dr., az ipari szakosztály főnöke jelent meg, aki hosszabb beszédben fejtette ki annak hasznát, ha a megye gazdái és iparosai a közös hitelre, a mezőgazdasági termények s az ipari készítmények értékesítésére, a gazdasági gépek és eszközök beszerzésére szövetkeznek. Az értekezlet egyhangulag elhatározta a szövetkezet megalakítását s közös áruaktár fölállítását. Székely Antal gazdasági egyesületi titkár ismertette az új szövetkezet s az áruaktár alapszabályait, melyet az értekezlet behatóan megvitatót és elfogadótt.

Szövetkezeti hajó. Az angol Co-operative Wholesale Society hajórajja ismét egy ujjal szaporodott. Okt. 26-dikán bocsátották vízre a „New Pioneer”-t, melynek feladata lesz Manchester, Garston, Swansea és Rouen közt közlekedni. Az új kereskedelmi hajó bizonyára kitűnő szolgáltatásokat fog tenni az áruszállítás terén a manchesteri nagyban bevásárló szövetkezeteknek.

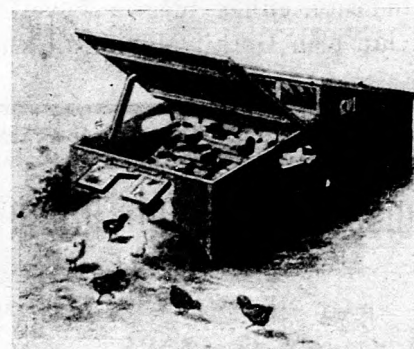
Szövetkezeti pékműhely. A legnagyobb szövetkezeti pékműhely Glasgowban működik. Az elmúlt esztendőben 1184 személyt foglalkoztatott, akiknek fizetése 1.387,900 koronára rugott. A forgalom 9.308,720 korona, a tiszta jövedelem 1.164,400 korona volt, amelyből nevelési célokra 14,600, jótékony intézményekre pedig 16 600 koronát fordítottak. A befizetett üzletrészek értéke 2.375,580, a szövetkezet vagyona pedig 3.280,240 korona.

A haszonnal járó baromfitenyésztés csak jó bevált „Keltetőgépekkel” üzhető és ezért ajánljuk:

A világhírű és az összes eddig ismert csibe-keltetőgépek között a legtökéletesebb amerikai Cyphers önszállító-készülékkel ellátott csibe-keltető- és csibenevelő-gépeket, amelyek kizárólag csak nálunk kaphatók.

Továbbá a **baromfitenyésztéshez** szükséges összes **csikketeket, erőtakarományokat** és a Németországban államilag megvizsgált, de nálunk is jó bevált „Gallosei in” **baromfikolera-sérumot.** Számos megbízható bizonyítvánnyal rendelkezünk.

KIMÉRÍTŐ ÁRJEGYZÉKET KIVÁNTATRA KÜLDÜNK.
Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám.

MI UJSÁG?

Éhínség Japánban. Nagy baj a háboru. Tokióból jelentik, hogy Fukushima, Miyagi és Iwate kerületekben nagy éhínség uralkodik. A lakosság, melynek száma meghaladja a milliót, közel áll az éhhalálhoz. A tavaszi és őszi felhőszakadások a termést, különösen a rizstermést teljesen tönkre tették. Az apák kivették gyermekeiket az iskolákból s velük együtt járják a dombokat és hegyeket, hogy leveleket gyűjtsenek táplálékul. A gyerekek ezenkívül a mindennapi kenyér fejében a jobb módúak szolgálatába állanak. A férfiak és nők sáskákra vadásznak. Miyagi kerületben a rizskalászkodban egyáltalán nincs mag, úgy hogy a nyomor rettenetes. A hazatérő bátor katonákat a lakók nem tudják ellátni. Az inség megszüntetésére egyelőre nem találtak gyökeres megoldást.

A «Budapest» elkobzása. A függetlenségi párt hivatalos lapját, a Budapest-et szombaton reggel elkobozták. Polányi éjjeli ügyész Rátkay László orsz. képviselő „Tiszteesség” című vezető cikkében látott királysértést és még hajnalban indítványt tett Szlavék Ferenc soros vizsgálóbírónál a lap lefoglalását illetőleg. A vizsgálóbíró elrendelte a Budapest elkobzását, amelynek foganatosításával a rendőrséget bizta meg. Stefkovics Ferenc ügyeletes rendőrtisztviselő a pályaudvaron lefoglalta az egész postát, azután házkutatást tartott a lap szerkesztőségében és kiadóhivatalában és az ott talált összes példányokat elkobozta. Azonkívül a fővárosi kávéházakban és dohánytőzsdékben összeszedték a még található példányokat. A lefoglalás elrendelése még a hajnali órákban történt. Az inkriminált rész a következő:

«Hagyjanak békét Angliának. Ott a király az ő fenséges méltóságában mint a sarki csillag áll az alkotmány égboltozatán. Körülötte fordul meg minden, de a csillag nem mozdul. Nem futkos le programot szerkeszteni, az angol civillistából nem tart idegen országban udvartartást, nem mond ki fenséges sokákat és ami a legfő: nem tart az ország nyakán férfiakat, akik a kutyának sem kellenek.»

Oszkár király ajándéka. II. Oszkár svéd király több ízben kijelentette, hogy nem érez haragot a norvég nemzet ellen, amely trónjától megfosztotta. Most nemes gondolkodásának újabb bizonyítékát adta azzal, hogy krisztianói palotájának berende-

zését a norvég nemzetnek ajándékozta. Maga a palota a norvég nemzeté ugyan, de berendezése a királyi család tulajdona volt. A palota berendezésével visszakapták a norvégok mindazokat az ajándékokat is, a melyeket volt királyuk esküvője alkalmából és más alkalmakkal II. Oszkárnak ajándékoztak, továbbá értékes kép- és szoborgyűjteményt. Oszkár király azonkívül Krisztiania közelében egy kis szigeten épült nyaralóját is a norvég nemzetnek ajándékozta.

Megégett gyermek. Füzsgyarmaton a minap borzalmas módon pusztult el Földes István nevű negyedtéves gyermek. Anyja egyedül hagyta a konyhában a tüzhely mellett s egy kipattanó szikrától meggyult a ruhája. Mire segítségére siettek, már olyan sulyosan összeégett, hogy nem lehetett megmenteni az életét. Rövid idő múlva meghalt.

Sienkievicz a lengyelekhez. Sienkievicz lengyel költő tudvalevően a varsói nagy nemzeti tüntetés alkalmából beszédet intézett a néphez. A Miczkiewicz-emlék talapzatán állva mondotta a beszédet, amely szószerint a következő:

Testvérek! A gyaázat és fogság hosszú évei után, mialatt bilincsek terheltek bennünket, annyi szenvedés és vértanúság után végre eljött a nap, amikor fejünk fölött lobognak megint a kedves fehér sassal ékeskedő nemzeti lobogóink. Ez a lobogó mindig jelvénye volt a szeretetnek, a toleranciának, az igazságnak, a szabadságnak és az marad mindig. Ugy van! A hajnalpir első sugarai már hasítják a lengyel eget. Várunk, a míg a nap teljes pompájában felszáll. De egyszersmind arra is gondolnunk kell, hogy a szabadság, ha jogokat hoz magával, kötelesegeket ró reánk. Fel tehát a munkára testvéri szeretettel és egyetértéssel. Ez legyen ma első köteleseágünk! Lengyel népem! Jövőd a te kezében van! Ne feledd, hogy a fájdalommal megváltott szabadságot csak munkával lehet megerősíteni és megtartani! Lengyel népem! Szorgalmaddal kell újra fölépíteni szeretett otthonodat, a melyet sulyos vereségek romba döntöttek. Otthonod kapuja fölé szegezd ki a feliratot, amely mélyen bele van vésve sziveinkbe: „Nincs még veszve Lengyelország!” Eljen a lengyel nép! Eljen a testvéri szeretet! Eljen a munka és támadjon fel Lengyelország!

Lázítás az olasz hadseregben. Rómából jelentik, hogy az ottani rendőrség rengeteg sok, katonaságot lázító röpiratot foglalt le s most kutatja a röpiratok szerzőit, mert a kaszárnyákban megindított vizsgálat kétségtelenül kiderítette, hogy a katonákat tervszerűen izgatják a katonai szubordináció ellen. A kormány szigorú intézkedéseket tett a mozgalom legyőzésére. Így az összes bejelentett katonaellenes gyűléseket megtiltotta.

Értelem szerű értékesítését
széleskörű az előírt 0/0
mellé. Fejlesztést és
csomagolási utasítást ingyen
nyújtunk és nem tagoknak.

Azonnali készpénz-
elszámolás.

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ
SZÖVETKEZETE

HATÓSÁGI KÖZVETÍTŐ

Budapest Székesfőváros Központi Vásárcsarnokában.
SÜRGÖNYCZIM: AURORA—BUDAPEST.

Értekesítésre elfogad: V
Husneműket, füstölt
ust, vadakat, szárnyaso-
kat — élő és leölt állapot-
ban, tojást, vajat, halat,
burgonyát, káposztát, zöldség-
félét, gyümölcsöt stb.

Égből hullott kincsek. Párját ritkító esetről hoz hirt a táviró Amerikából. Holbrook amerikai város közelében történt, hogy az égről, aerolith formájában, óriási kincs hullott alá. A kolosszális méretű aerolith mintegy kétszáz méternyi mélységre hatolt a föld e. Mérnököknek azonban sikerült kiemelniök néhány töredéket, melyeket azonnal analizáltak s kiderült, hogy a töredékek nagyon nnyiségű aranyat, ezüstöt és ólmot tartalmaznak. Az égből hullott kő teljes értékét tizenhárom millió dollárra becsülik s nyomben meg is alakult egy társulat az aerolithban található kincsek kiaknázására.

Kertészeti és baromfikiállítás Belgrádban. A szerb gazdasági egyesület Belgrádban rendezett 12-én kiállítást. A kiállítást maga Péter király nyitotta meg, aki miniszterei s az udvari méltóságok kíséretében jelent meg a kiállítás területén, ahol a fogadtatásra elkészített díszteremben az archimandrita misét mondott, amelyet a király is végig hallgatott. A kiállításon a Magyar Baromfitenyésztők Egyesülete is részt vett. A magyar tenyésztők ko-lekciója 53 ketreczben van elhelyezve s a kiállítás legkiválóbb anyagát képezi. Magyarországból igen sok érdeklődő fordul meg a kiállításon. A földművelésügyi miniszterium képviselőjében Pirkner János min. tanácsos, az OMGE. részéről Szilassy Zoltan titkár, orsz. képviselő, a Baromfitenyésztők Orsz. Egyesülete részéről Kűszler Henrik, Polonyi Manó és Vinkler János titkár vettek részt a megnyitáson. A baromfikiállítás magyar részét Polonyi Manó rendezte.

Hamisított ötvenkoronás. A pénzügyminiszter tágabb körben hirdeti az ötvenkoronás bankjegyhamisítvány ismertető jeleit. A bankjegy német oldalának bal részén a saroknégyyszög és a női alak feje között kör alakú díszítmény van. Ez a valódi bankjegy a négyyszöget érinti, míg a hamisítványon a négyyszögtől hézag választja el és ott az átmenő szalagsáv ábrája látható. A hamisítványoknál különösen a női alakok megváltoztatott akifejezése tűnik fel, a könyvet tartó alak szeméi kicsinyek és álmosak, szája pedig ferde. A magyar szöveg a hamisítványoknál «Törvényes érepénz» helyett e szavakat: «torvényes érepénz» és a «főtanácsos» helyett «fotanácsos» hibás szavakat tartalmazza. A magyar oldalon alsó szélén jobb- és balfele álló «50» szám nullája a hamisítványnál sokkal kisebb, de vastagabb és feltűnően ferdén áll.

Összeégett kis leány. Kinos halállal mult ki Kézdivásárhelyen Bakk István törvényszéki irodatiszt 12 éves Adél nevű leánykája. Égő petroleumlámpával ment kisebb testvérevel a pincébe. A lámpa hugánál volt és ez megbotolván, ráejtette Bakk Adélra, kinek ruhája az égő petroleumtól tüzet fogott és

annyira összeégett, hogy két napi iszonyu szenvedés után meghalt.

A király csákója. A királylyal mulatságos eset történt a minap. Ő felsége ugyanis gyakran szokta a becs-ujhelyi kadétiskolát meglátogatni. Legutóbb éppen akkor lépett a tanterembe, amikor a professzor előadást tartott. Hogy a tanár ne háborgattassa magát, a király intett, hogy a tanár folytassa csak tovább is előadását. Az előadás tartalma alatt ő felsége az első padnak dőlt, tolas csákóját pedig a padra tette. Az első padban ülő növendék nem állhatott ellen a kísértésnek és a tollak közül kiszakított egyet. A tollablót bajtársai észrevették és természetesen ők is követeltek egy-egy tollat. Már majdnem minden kadétra jutott egy-egy mikor hirtelen leesett a csákó a földre. Erre a király is figyelmes lett és amikor látta, hogy szép csákója milyen szánalmas külsejű lett, hangosan kacagni kezdett és megkérdelte a tanulót, ugyan mi okból szakította ki a tollakat.

— Emlékeül akartam magamnak megtartani — volt a válasz.

— De hiszen erre a célra egy toll is elegendő lett volna — kérdezte a felség.

— Ugy ám, fölséges uram, de a társaim is meg kívántak ugyanilyen célra egy-egy tollat.

— Most már nem marad egyéb hátra, minthogy önnek adjam az egész csákót, mert hiszen ilyen csákóval csak nem mutakozhatom az utcán.

A király erre hozatott egy új csákót és nevetve elhagyta a tantermet.

Gazdasági kereskedelmi és ipar-bank Részv.-Társ.

Budapest, Múzeum-körút 19.

BANKOSZTÁLYA

utján törlesztéses jelzálogkölcsönt földbirtokokra, továbbá városi bérházakra legelőnyösebb feltételek mellett és leggyorsabban bonyolított le az érték legmagasabb arányáig. Megkeresésnél beiktandó a telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv.

VÁLTÓ-

kölcsönt gazdáknak, birtokosoknak, gazdatiszteknek,

KÖLCSÖNT

sorsjegyekre, értékpapirokra és vidéki takarékpénztári részvényekre a legelőnyösebb módon eszközöl.

GÉPOSZTÁLYA

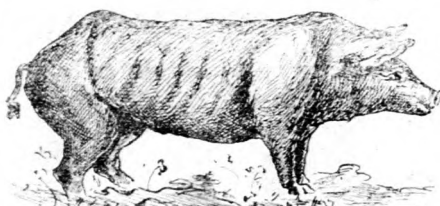
utján szállít csakis elsőrendű gyártmányban legkedvezőbb fizetési feltételek mellett:

Gazdasági gépeket,
Gőzcséplő-készleteket,
Tolókerek-rendszerű vetőgépeket,
Egytetemes acél-ekéket,
Gazdasági malomberendezéseket,
Téjgazdasági gépeket,
Fűrészfári berendezéseket,
Szecskavágók,
Répavágók, Morzsolók, Darálók.
Arjegyzék, költségvetés, szakosított felvilágosítás ingyen.

Gazdasági egyesületeknek, valamint közösi szövetkezeteknek tömeges megrendelésnél rendkívül kedvezményes árak és feltételek.

Szíves figyelmébe ajánljuk az igen tisztelt közönségnek a somogyiszili Szent István gyógyszerár kitünő hatású készítményeit és pedig

Sertésvész elleni óv- és hizlalóport,

Disznópor használata előtt.

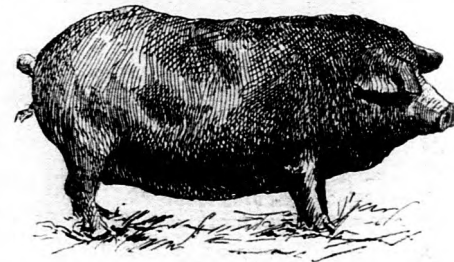
mely rendszeres adagolás mellett nemcsak megakadályozza a sertések különböző betegségeinek fellépését, nagy mértékben fokozza az étvágyát s ennek révén a hizlalást megfelelő mértékben elősegíti; hanem kellő időben alkalmazva, az ugyan-vezett sertésvészt is sikeresen gyógyítja. 1 kilogramm ára 1 korona 90 fillér. Ha egész községek részére történik megrendelés, ennek arányában 20-30 százalékos engedmény nyújtatik.

10 kiló megrendelésénél 1 kiló ingyen s az egész küldemény bérmentve!

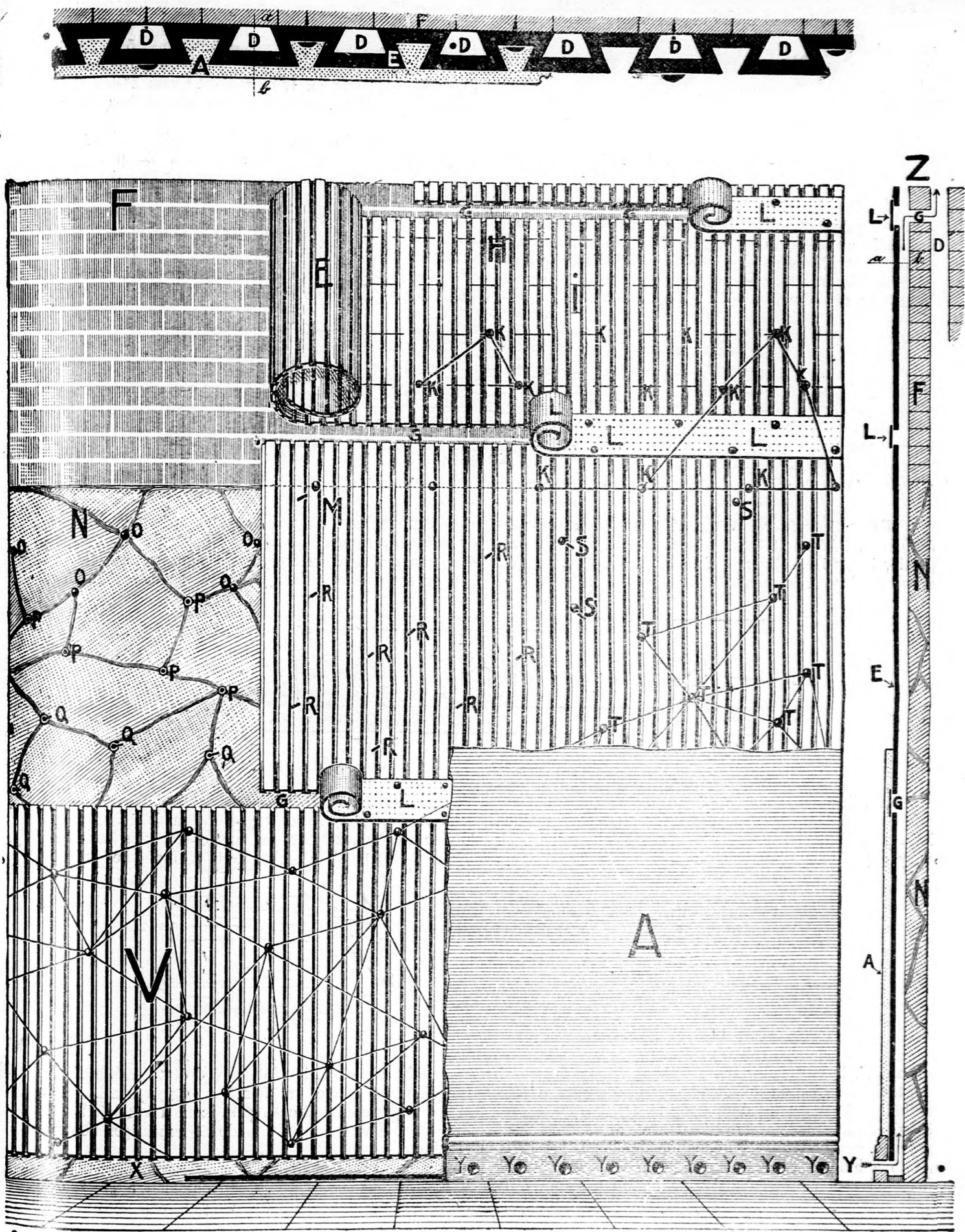
Köszvény-balzsamot izom, csusz és mindenemű csontfájdalmak ellen. Ára egy nagyobb üvegnek 2 korona 50 fillér, kisebb 1 korona 50 fillér.

Lysol-Salicylt viszkettség és mindennemű bőrbajok ellen. Ára egy tégelynek 3 korona. — Hajerősítőt hajhullás ellen. Ára egy üvegnek 3 korona 50 fillér és 2 korona 50 fillér. — Ezen szerek kitünő hatásáról számtalan elismerő és hálanyilatkozat tanuskodik.

Megrendelések GYÓGYSZERTÁR Somogy-Szill küldendők.

Disznópor használata után.

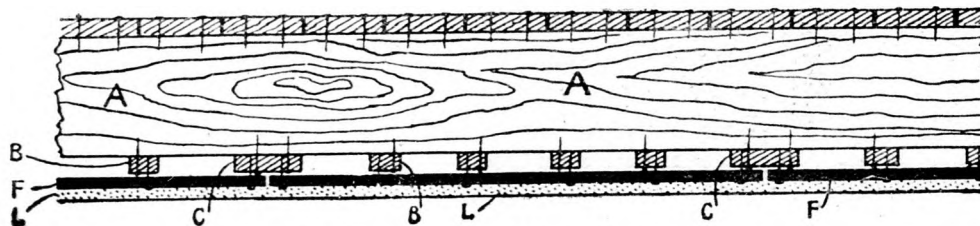

VII. A) „Kozmos“ lemez bevakolva, teljesen készen, D) függőleges légesatornák, E) „Kozmos“ lemezek, F) nedves téglafal, G) vízszintes légesatornák, H) a szegezés megjelölt vonala, I) téglafal „Kozmos“ lemezzel borítva, K) a szegezés sodronnyal behálózva, L) homokozott aszfaltkőfedőlemez, M) „Kozmos“ lemez nedves kőfalon, N) nedves kőfal, O) szab. ék helye, P) bevett szab. ék, Q) szab. ékekbe vert kettőshegyű szegek, S) bevett fejes szegek, T) és V) a szegezés sodronnyal behálózva, X) a legalsó vízszintes légesatorna, Y) a levegő bevezetésének helyei, Z) a levegő elvezetése a kéménybe.

• GAZDASÁGI DOLGOK •

„Kozmos“ hornyolt aszfaltlemez.

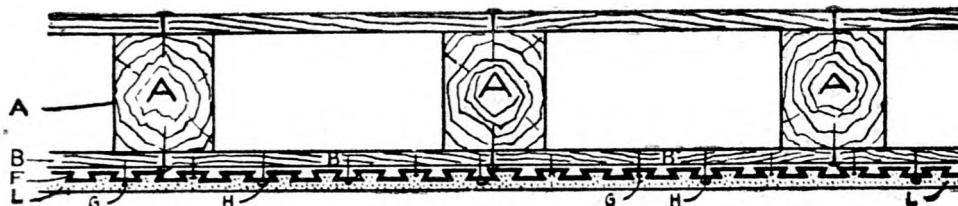
Általánosan ismeretes azon törekvés, hogy minden gazda igyekszik az istállók feletti helyiségeket vagy padlásürt az állatok okozta páráképződés káros behatásaitól megóvni, valamint a padlás nélküli istállók levegőjének hőmérsékletét — a lehetőség szerint — egyenletessé és állandóvá tenni.

I. A „Kozmos“ aszfalt lemez elhelyezése.

Ezen törekvés vezetett a „Kozmos“ hornyolt aszfaltlemezrel készített teljesen páramentes, abszolút szigetelő, hővédő és tűzbiztos fafödémre s így az istállók mennyezeteinek „Kozmos“ lemezzel való borítására.

Amennyiben helyenkint a légesatornák hosszirányával párhuzamos illesztés is szükséges, ott az egyik lemezt a másikkal $\frac{1}{2}$ vagy egész légesatorna szélességben egyszerűen befödjük s a kettőt együtt szögezzük a

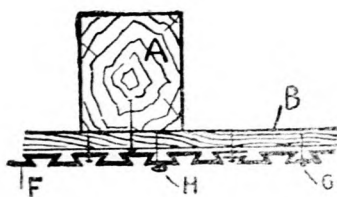

II.

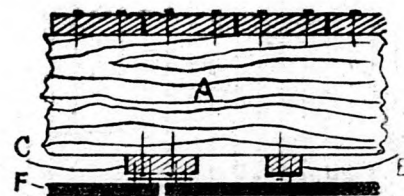
A „Kozmos“-lemezzel készült födém az istállóknak kifejlődő párazatokat a felső traktusoktól teljesen izolálja s egyben hővédő; az istállók feletti helyiségek vagy a padlásür tehát mindig teljesen szárazak s az

lécekhez. (IV. ábra H és G között.)

A munka gyorsabb végzésére gazdaságos, ha egy időben egy lemezen két munkás dolgozik és ha minden tekercs „Kozmos“-lemezhöz két a födémbe erősített

III.

IV.

abban elhelyezett takarmány, gabona stb. a legkisebb mértékben sem dohosodik vagy romlik meg; a padlás nélküli istállók mennyezete pedig a „Kozmos“-lemezek hőszigetelő képessége következtében, az istállók levegőjének egyenletes és állandó hőmérsékletét biztosítja, (télen a hideg, nyáron a meleg ellen véd), mely körülmény viszont állategészségi szempontból nagyon fontos.

1. *Teljesen páramentes, hővédő és tűzbiztos fafödémek előállítása.*

I. A kész fafödém gerendáira (A) alulról a gerendák hosszára merőleges irányban, 20 cm. tengelytávolságra, egymással párhuzamosan, 8 cm. hosszú drótszegekkel, 2—3 cm. vastag és 4—5 cm. széles közön-

kampókba akasztott kötelet vagy drótot feszítünk ki, a melyeken a tekercs a felszögezésig nyugszik és a munka előrehaladásához képest ezen a két kötél- vagy drótszálon bontjuk ki; ily módon a lemez igen könnyen kezelhető.

Hogy a szögeket lehetőleg a lécek középvonalai- ban verhessük be, ezen középvonalakat a „Kozmos“- lemez külső oldalán kréta- vagy színes ironvonással megjelöljük.

A „Kozmos“-lemezek felerősítéséhez $\frac{2}{3}$ részben $2\frac{1}{2}$ cm., $\frac{1}{3}$ részben pedig 4 cm. hosszú, szélesfejű cinkezett szögeket használunk. A szögeket 5—6 cm. távolságban felváltva rakjuk és pedig 1 drb 4 cm.-es szög (H) után 2 drb $2\frac{1}{2}$ cm.-es szöget (G) s ezen

utóbbiakat teljesen beverjük, míg a 4 cm.-eseket csak annyira verjük be, hogy fejeik a „Kozmos“-lemez fölött körülbelül $\frac{1}{2}$ cm.-nyire kiálljanak. Azután ezen 4 cm.-es szögek kiálló fejeit 1 mm. erős cinkezett dróttal kissé feszesen összehálózva, szintén teljesen beverjük, úgy, hogy a szögfejek az aszfaltlemezt a lécekhez egészen odaszorítsák.

Az így elkészített felületre azután — az adott viszonyokhoz képest — bármilyen vakolatot (L) alkalmazhatunk, amely megkeményedés után a „Kozmos“-lemezzel teljes egészet képez, úgy, hogy azzal csak nagy erőfeszítéssel — apró törmelékekben — távolítható el.

A szögezéskor a légszatórnákra nem kell figyelemmel lennünk, mert szöget a „Kozmos“-lemezbe bárhol beverhetünk; ellenben ügyelni kell arra, hogy a lemez fecskafarkalaku légszatórnái szét ne huzzassanak, mert ez már a vakolat kellő tapadásának a rovására megy.

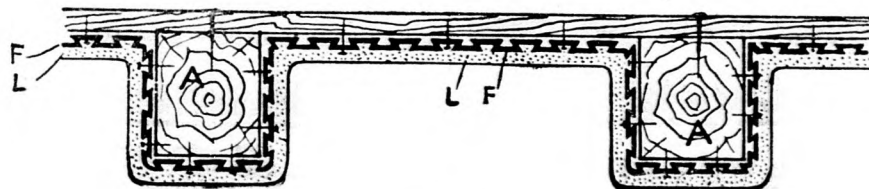
II. A fáfödém borításának egy másik, szintén gyakran használt módja (VI. ábra) a következő: A gerendákat (A) a „Kozmos“-lemezzel (F) mindhárom — alulról hozzáférhető — oldalukon beborítjuk. A gerendák közti részen a lemezt — a fennebb részletezett szabályok szerint — a födém padlójához, ép úgy mint előbb a lécekhez, alulról felerősítjük; a 4 cm.-es szö-

göket direkt a régi vakolatra is alkalmazhatjuk; ha azonban a fal nagyon nedves vagy a régi vakolat nem elég szilárd, úgy a borítandó felületről a vakolatot leverjük s a hézagokat kikaparjuk.

Azután megkezdjük a „Kozmos“-hornyolt aszfaltlemezzel való borítást alulról, úgy, hogy a padló felett körülbelül 5 cm. magas vízszintes sávot egyelőre födtenül hagyunk (ez a sáv lesz az alsó keresztlégszatórná); a következő „Kozmos“-lemezt nem illesztjük közvetlenül az alatta levőhöz, hanem a kettő között körülbelül 3 cm. magas vízszintes sávot kihagyunk (a második keresztlégszatórná) s így tovább, míg végül a kívánt legnagyobb magasságban ugyanezen módon képezzük ki a legfelső keresztlégszatórnát. A vakolatot csak oly magasságig kell levernünk, amily magasan a szigetelést eszközölni kívánjuk, mert a „Kozmos“-lemezborítás az új vakolattal együtt maximálisan $1\frac{1}{2}$ —2 centiméter vastag s így a régi vakolattal mindig színbe hozható.

A legalsó keresztlégszatórnát 10 cm. széles, körülbelül 10 cm. távolságban furt 2 cm. átmérős szelelő lyukakkal ellátott székléccel vagy lyukasított cinkbádoglemezzel, a följebb következőket pedig 10 cm. széles, sima, homokozott aszfaltkölemez-szalaggal borítjuk.

Ha a legfelső keretű légszatórná közvetlenül a mennyezet alatt van, kiképezhető ugyanúgy, mint a legalsó, hogy az alul beömlő levegő felül befelé távozhassék

VI.

geket cinkezett dróttal összehálózunk s azután bármilyen vakolattal (L) bevonjuk.

2. Nedves falak szellőzéssel való tökéletes kiszáritása.

Elsőrangú fontossággal bír továbbá a gyakorlati életben, hogy lakóhelyiségeink falai teljesen szárazak legyenek.

A nedves falak szárazzá tételét célzó eddigi eljárások szerint a nedves falfelületet valamely szigetelő réteggel egyszerűen elfödöttük, de sohasem állott módunkban gondoskodni arról, hogy az elfödött nedves falat szárítsuk; pedig ez már csak azért is nagyon fontos körülmény, mert a nedves fal egyuttal hideg is lévén, a vakolatot — még a szigetelő rétegen keresztül is — lehűti és ez okozza azt, hogy az eddig szokásos eljárások szerint szigetelt falak belső vakolatán télen — amikor a helyiséget fűtjük — páralerakodást észlelhetünk, mely sokszor csöppekké tömörülve a vakolaton végig folyik. Nem így áll a dolog a „Kozmos“-lemezzel való szigetelésnél, mert ennek segítségével, magán a nedves falfelületen állandó légáramlást létesíthetünk, miáltal a nedves falat tényleg ki is száríthatjuk.

Annak a légrétegnek pedig, amely a nedves falfelület és a „Kozmos“-lemez között állandóan jelen van, hőszigetelő hatása lévén, bárhol fűtjük is a helyiségeket, páralecsapódások a „Kozmos“-lemezzel alkalmazott vakolaton sohasem észlelhetők, minek következtében a vakolat is mindig teljesen száraz marad.

a) Belső falfelületek kiszáritása szellőztető berendezéssel.

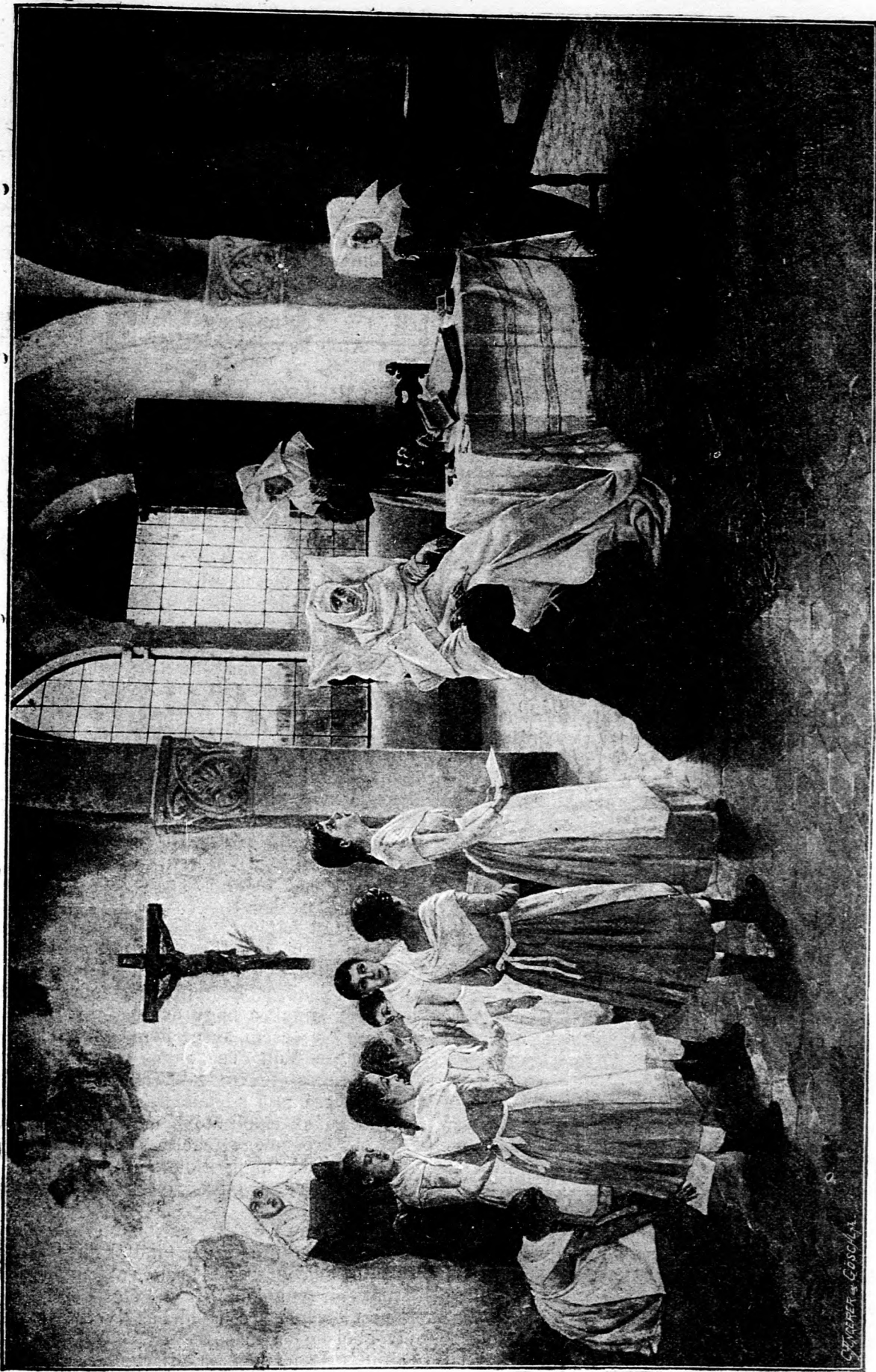
Ha a régi nedves falvakolat elég erős a „Kozmos“-lemezek hordására s a fal nem nagyon nedves, a bori-

séka csatornából. Teljesszellőzés céljából azonban célszerű a levegőt a legfelső keresztcsatornából — ha csak lehet — a kéménybe (főábra) vagy a borított falon keresztül furt néhány lyuk segítségével a szabadba vezetni; ez esetben természetesen a legfelső keresztcsatornának deszkasávval való borítása mellőzhető, mert — lyukakra befelé nem lévén szükség — kiképezhető, mint bármely közbelső keresztlégszatórná; sőt ha a „Kozmos“-lemezt régi vakolatra alkalmazzuk, úgy az összes keresztcsatornákat a régi vakolatba, vagy — más esetben — magába a falba is bevájthatjuk s akkor a „Kozmos“-lemezzel az egész falfelületet megszakítás nélkül egyszerűen beborítjuk.

Felerősítésre tartó, erős vakolatban 25 mm. hosszú, szélesfejú horganyozott szögek használhatók, nyersfalzatban pedig 75 mm. hosszú, szélesfejú horganyozott szögek szükségesek 15—25 cm. távolságban egymástól úgy, hogy 1 m^2 -re 20—35 darab szög jusson. Az összes szögeket csak annyira verjük be, hogy fejeik a „Kozmos“-lemez fölött körülbelül $\frac{1}{2}$ cm.-nyire kiálljanak s miután e szögfejeket 1 mm. erős cinkezett dróttal elég feszesen összehálóztuk, teljesen beverjük, hogy a lemezt a falfelülethez szorítsák. A dróthálózat szálainak egymástól való távolsága körülbelül 20 cm. legyen s különösen a vízszintes szálakat kell erősen kifeszíteni. (Főábra.)

Ez az erős szögezés és drótháló akadályozza meg, hogy a „Kozmos“-lemezborítás helyenkint kipuposodjék, mint az más szigetelésekben igen gyakran előfordul.

Az ily módon elkészített felületre az $1\frac{1}{2}$ cm. vastag, durva vakolatot felrakjuk s azt, ha valameny-

A zardában.

ST. JEROME & CO. S. A.

Mulattató.

Egy juhról s egy bárányról.*)

Irta: Benedek Elek.

Október vége felé járt az idő, friss hó borította a Kapushegy kopasz fejét. Az öreg Virág Péter, a juhok pásztora, bucsuzott az erdőtől: Isten áldjon erdő, tavaszig nem látsz! A juhokat a hirtelen jött hidegség pásztor nélkül is egy esomóba terelte, összebujtak, egymáshoz simultak s úgy eregéltek le a hegy oldalán, a falu felé. Otthon a juhok gazdák már mind kint ácsorogtak az utcán: a hó, amely a Kapushegy fejről lefehéret a faluba, minden hirdás nélkül jelentette, hogy jönnek a juhok. Aggódva találgatták, vajjon az éjen, hogy olyan hirtelen elkövetkezik a tél, nem esett-e kár. Bizony, az idei báránnyok közül a gyöngébbek meg is fagyhattak. De nem fagyott meg egy sem, amiért áldassék Istennek szent neve, mert hiába, a bárány csak bárány, pár forintot ér, de szegény embernek ez is elég nagy kár s aztán bárányból lesz a juh, amely gyapjával, tejével, bárányával, nagy kamatot fizet.

Vagy háromszáz juh volt Virág Péter kezén s azokat mind becsületesen át is számolta a kis kapukon, kinek annyit, ahányat a kezére adott Szent György napján. Mit mondok: egy juh hiányzott, Azaz hogy, amit Gál Béni mondta, »hibádzik«. Gál Béni katonaviselt legény volt, apja nem élt. anyjával együtt gazdálkodott s úgy hírelték a faluban, hogy a farsangon asszonyt visz a házhoz, ám-bátor nem tudták, kit, mert ide is járt, oda is járt, de sehol sem ragadt meg egészen. Mindegy, hiszen ennél most ugysis fontosabb: hol a juh?

Ujra meg újra számolják: huszonnégy volt, holott ő huszonötöt adott Virág Péter kezére. Végigjárták a juhok gazdákat, hátha valahol elvegyült, de bizony hire pora sem volt a Gál Béni juhának. A legjobbnak, a legszebbnek, amelynek hófehér gyapja a földet septe, s ha bégetett, az nem is olyan volt, mint a többi juh bégetése, — vannak emberek, akiknek az éneke alábbvaló. Igen, az elveszett juhnak, amint ez szokott történni e világon mindenféle elveszett holmival, megnőtt a gyapja, megszépült a hangja, sőt ki venné zokon Gál Bénitől, — azt állítván, hogy az elveszett juh okosabb volt sok embernél.

— No, ez elvesze. No, ezt jól megpásztorolá, Péter bá!

— Mit! — pattant fel az öreg paku'ár, — ötven esztendeje őrök juhok, s az én kezemről még egy sem vezett el. A te juhod is megvan. A föld fenekéből is elékeritem.

— Hát csak keritse elé.

— Azt is tudom, hol van. A bükszádi emberek juhái közé vegyült.

— Biz' a meglehet, — mondották egyszerre az összecsdült gazdák.

— Minek is fozadjuk el a bükszádi juhokat a mi legelőkre, — békétlenkedett Rofaj Máté, akinek két juha volt, az is öreg. Nem jut a mi juhainknak elég fü s még el is vegyülnek idegen juhok közé.

Mondá Virág Péter:

— Kend hallgasson, Máté uram! Örvendjen,

hogy a két dögleni való juhának nem a bőrét hoztam haza. Azoknak nem kell fü tavaszszal. Hanem azt mondom, hogy itt ne töltsük az időt, még ma megjárhatnók Bükszádot, Béni ecsém.

— Hát járja meg, — mondotta Béni.

— Ejnye, ecsém, ne beszélj velem ilyen kurtán.

Nagyapádnak, apádnak én őríztem a juhait, soha egy sem vezett el, a tiéd is megkerül. Hamar fogd bé a lovat, még megpókosodnak a sok állástól.

Körülvették a gazdák Bényt, mind esöndesítették, hogy így, meg úgy, ne sajnálja a fáradságot, a kicsi Zsiga Aron már tréiaszót is vetett közbe: eridj, fogj bé, Bükszádban sok szép leány van s ha a juhodat meg nem taláod, hozz helyette leányt.

Mivelhogy kicsi punktum ember Zsiga Aron, Béni is nevetett a nevetőkkel.

— Jól van, befogok. Hanem, Péter bá', ha juhok akarunk hozni, vigyünk juhok magunkkal. Hátha a bükszádi gazdákból csakugyan hibádzik egy. Akkor az enyémet hiába találom meg: nem adják ki.

— Helyes a beszéd, ecsém, — mondotta Virág Péter — Van nekem egy öreg juhom, a tavaszt úgy sem éri meg, vigyük el.

Béni befogott, közben elhozták a Virág Péter juhát. Oklömnyi »gusa« lógott a nyaka alatt.

— Hiszen ezt a vak is meglátja, minek vigyük oda? Hogy szégyemszemre visszahozzuk.

— Te csak hajtsd a lovat, egyéb gondod ne legyen.

Elhelyezkedtek a szekérben, Béni ült elöl, az öreg lekuporodott a szekér derekában, egyik kezével átölelte a juh nyakát, a másikkal meg simogatta az álla alját. Ott, ahol az az öklömnyi gusa volt. A lovak fürgén ügettek át az erdőn, hegyre föl, völgybe le, Béni hátra-hátra nézett, csóválta a fejét, mosolygott, meg-megkérdezte: mit csinál, bátya?

— Fejem a juhok.

— A nyakán?

— Ott hát!

De tudta az öreg, hogy mit csinál. Szép esöndesen, türelmesen nyomogatta széjjel a golyvát, amíg el nem oszladozott; amire Bükszádra értek, nyoma sem volt annak a nagy daganatnak.

— No ecsém, megfejtem a juhok! — rikkantott az öreg. — Volt gusa, nincs gusa!

Virágos kedvre fakadtak mindaketten, csak a juh volt szomorú s lemondóan bégett; hiába fáradtál, édes gazdám, elébb-utóbb megfojt engem az a gusa.

Az öreg megveregette a juh hátát.

— Csak amíg itt leszünk, jól viseld magadat. Ki ne ereszd a gusát, mert agyon vernek engem, hallod-e?

Jól indult a szerencsájök, mert az első gazdánál, akihez befordultak, megtalálták a Gál Béni juhát. Szántó Pál volt ez a gazda, aki ötven juhok adott Szentgyörgynapkor Virág Péter kezére és vissza is kapott ötvenet s csak idehaza vették észre, hogy az ötvenből egy a másé.

— Igen, igen, mindjárt észrevettem, mondotta Szántó Pál — azaz, hogy nem is én vettem észre, hanem a leányom. Mert hát nincs fiam, afféle fiuleány az én leányom, még az eke szarvát is megfogja, lovat is hajts a juhaimat ezer közül is kiválasztaná.

* Mutató az Orsz. Központi Hitelszövetkezet 1906-iki Évkönyvéből.

— Még több közül is!

Szántó Juliska mondta ezt, akit eddig nem láttak a jövevények. Gál Béni megemelte a kalapját, köszönt illedelmesen s szeretett volna még valamit mondani, de magának tartotta. De a nézésében benne volt, onnét leolvashatta a leány: én is kiválasztanám magát ezer közül is.

Juliska gyöngén elpirult, Béni nemkülönben, de az öreg Virág Péter közéjük zavart. Az ő talpa alatt égett a föld, sietős volt a dolga nagyon. Szomorú arcot vágott, szomorubbát a háromnapos eső időnél, nagyokat sóhajtott, hümgetett, megvakarintotta a füle tövét.

— No, ez még nem esék meg velem világletemben. Ami igaz: — igaz, a kied juha elveszett, Szántó uram. Igen, de ez a juh a Béni öcsémé. Neki jussa van hozzá.

— Azt én elhiszem s én vissza is adom Gál Béni öcsémnek, ha kend az én juhomat visszacija.

— 'Sz eppeng az, hogy a kigyelmed juha nincs meg, hogy a farkas egye meg.

— Megette azt már! — szólt közbe Juliska s nevetett lelkéből. Pedig még két napja sincs, hogy megsiratta. Mert az a juh olyan szép volt...

— Hát ha nincs, nincs, gazduram. De nem baj no. Hoztam én más helyette. Fogadja el s adja ide a Béni öcsémét.

Levették a juhot a szekérről, tapogatták, nézték, vizsgálták, a szemehéját fölfordították, az álla alját kétszer-háromszor végig simogatták.

— Öreg a juh, — mondotta Szántó Pál.

— Ugy-e, Juliska?

Öregecske, de maga is az, édesapám... s kérően, engesztelően tekintett az apjára.

— Hát elfogadjuk, he?

— Fogadjuk el.

Kezet fogtak mind a férfiak, de hogy, hogy nem, Béni kezét fogott a leánynyal is. Egy kicsit hosszabban maradt a leány keze a kezében s mintha reszketett is volna a kezök. De Virág Péter megint közéjük zavart: Béni öcsém, a juhodat tegyük a szekérré s induljunk, mert elsötétedünk az erdőben.

— No, már innét nem addig, — mondotta Szántó Pál, — míg áldomást nem iszunk.

— Bizony nem, — mondotta a leány is.

Csendesen elindultak a ház felé: elől a fiatalok, hátul az öregek. Hanem amikor az ajtóhoz értek, Virág Péter visszarántotta Bényt s a fülebe sugta:

— Öcsém, sokáig ne áldomásozzunk, mert a juhok kijő a gusája s ha észreveszik, nekünk itt rossz becsületünk lesz.

— Hadd jöjjön, én mégis maradok.

— Igen? No, hát a te károd, nem az enyém. Én juhot adtam juh helyett, a többi a te gondod.

— Bánom is én!

Betessékelték a házba, letelepedtek az asztal mellé, Juliska kenyeret, turót, szalonnát tett elé, no meg szilvóriumot. Erősen kínálta a vendégeket, különösen Bényt: kóstolja meg, én főztem ezt a szilvóriumot.

Elttek, ittak, iddogáltak, Virág Péter vezette a szót, dicsekedett cudarul, hogy olyan juh, mint az övé, nincs több az egész Székelyföld tartományában; öreg, öreg, de háromnyi teje van, mint a fiatalnak, aztán ujesztendőkör, amikor a többinek még eszibe sincs, báránya van.

— Csak beszélj, beszélj, vén huncut, — gondolta magában Gál Béni, — addig én is elvégzem a magam dolgát.

Csakugyan végezte is becsületesen. A keze mindegyre összeakadt a Juliska kezével, szavuk nem igen volt, de éppen eleget beszéltek. Béni is dicsekedett, de a falujával. Hogy nincs több olyan szép falu kerek e világon. Szép a mezeje, az erdeje. S milyen borvizök van! Aki egyszer azt issza, vágyik annak szíve vissza.

— Szeretne inni belőle?

— Szeretnék.

— Hát akkor — jöjjön velem.

— Ha édesapám engedi. De hogy hagyjam el?

Édesanyám meghalt, testvérem nincs, — nehéz lesz a szívemnek...

— Visszük az öreget is.

Ezen jót nevettek.

— Mit nevettek he?

De nem is felelhettek, mert benyitott Szántó uram legénye. Csak egypár szót mondott, de ettől Virág Péternek torkán akadt a dicsekvés, a fiataloknak is elment a kedvök a nevetéstől.

— Gazduram...

— No...

— Az a juh — gusás.

— Mit mondasz he?

— Gusás.

Szántó uram felszökött az asztal mellől. Arca kigyuladt a haragtól.

— Kendtek meg akartak csalni! Hát ez a becsület?!

— Bátyám uram...

— Édesapám...

— Vigyék azt a dögleni valót! A másik itt marad!

— Lássa, lássa, Péter bá' — esett Béni az öregnek — ez a kend büne. Megszégyenített engem: S amellet... ránézett a leányra, annak a szemében kereste az ítéletet.

— Csendesüljön, csendesüljenek, — kérlette a leány őket.

Szántó uram egy kicsit le is csendesült, de most Virág Péter is szóba kapott.

— Látod, látod, — fordult Béninek, — mondtam, ugy-e, hogy ne áldomásozzunk sokat. De az ilyen legénynek csak addig ér az esze. Mindjárt láttam én, ahogy erre a leányra néztem, hogy itt baj lesz.

— Mit ebeg kend? mordult az öregre Szántó uram.

— Én azt, amit látok, Szántó uram...

— No...

— Béküljünk, Szántó uram...

— Hát béküljünk.

— Nézze meg ezt a két fiatait.

— Nézem.

— Hej, de összetalálnak.

— S osztán?

— Hát összetalálnak.

Béni közbevágott:

— Bátyám uram, hallgasson meg engemet. Én a juhomat itt hagyom, hanem ezt a bárányt adja nekem.

— Melyiket, öcsém?

— Ezt né! Ezt, akinek a kezét fogom.

— Ejnye, gyilkos teremtette — mordult föl Szántó uram, de nagy bajusza alatt jóakaratu mosolygás villant meg — drága bárány ez, — öcsém.

— Megbecsülöm, bátyám uram!

... Mondjam tovább, ne mondjam, másnap estefelé kerekedtek haza. Elöl ült Béni, hátul Virág

Péter. S mellette a gusás juh. Egyik kezével átölelve tartotta, a másikkal az álla alját simogatta.

Az öreg Gálné kiszaladt a ház elé.

— Megtaláltad-e a juhot, fiam?

— Meg, édesanyám.

— Ez az?

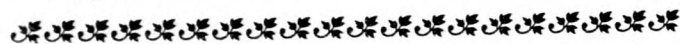
— Nem. Ez a Péter bátyámé.

— Hát a tiédet mért nem hozta el?

— Elcséréltem egy báránnyal.

— Hol az a bárány?

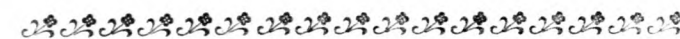
— Bükszádon, édesanyám. Majd elhozom a farsangon.

Képeinkhez.

A zárdában. Jobbmódu szülők leánygyermeküket, ha az elemi iskolát elvégezték, zárdába adják, ami igen helyes. A világ romlottságától egyidőre elzárják ezáltal a fiatal leánygyermeket. Rendet és hitbuzgalmat tanulnak ott, oh, mert szép az, mikor a fiatal leány imádkozik, nem a büneiért, mert hiszen az nincs a gyermekkorban, hanem azért, hogy azoktól óvja meg az Eg. Aztán a zárdai élet sem tart ám örökké a növendéklánynál. Elérkezik az idő, mikor kijön az életbe, ártatlan, kedves gyermeki érzetével beleolvad a társadalomba és mint legékeőbb virág, disziti azt. Az ártatlan kis zárdanövendékek kolostori otthonát mutatja be képünk. Olyan szép ez a kedves kép, hogy alig telünk el nézésével.

Uj püspökök. A közelmúltban rövid időn öt új katolikus püspököt nevezett ki a király. Ezek közül az új püspökök közül ez alkalommal kettőnek arcképét lapunk élén mutatjuk be. A többi arckép-bemutató sorra kerül.

Gondolatok.

— Péterfy Tamás munkáiból. —

Az aranyhoz: rozsa, a műveltséghez büszkeség nem férhet.

*

A műveletlenségnek két fia van: dölyf és büszkeség.

*

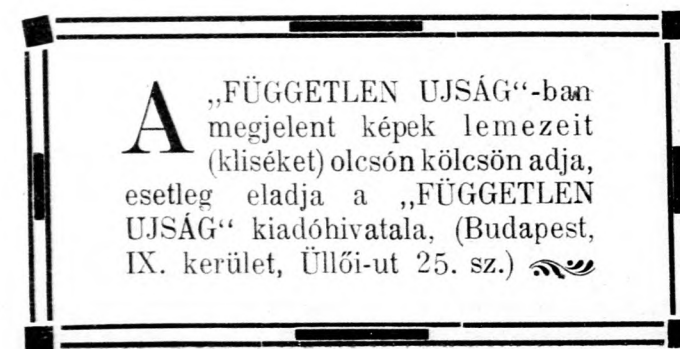
Virágot mindig nézz, ritkán érints, sohse tiporj.

*

Két esetben nem beszél multjáról az ember: ha érette pirulni, vagy ha sápadni kell.

*

A boldogsághoz legbiztosabb ut — a halál.

Lépő-rejtvény.

Kezdet csillaggal van jelölve.

*	Hirt	zám	hal-	szép	már	völ-	lő-	Er-	
	Most	sem	ha-	lok	gyes	fe-	dős	led	
	hogy	Sz. K.	vol	ga-	gyok	lek	led,	sze-	
	1906	†	tá-	zán.	va-	i-	tő-	ret-	Most

Megfejtési határidő 1905. november hó 26.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

A „Független Ujság“ 45. számában közölt talány megfejtése:

„Orosz szabadság.“

Helyesen fejtették meg: Nagy Etel, Biró Márta, Beke Piroksa, Renner Ida, Sebesi Erzsike, Boross Istvánné, özv. Bóbitsné Simon Julia, Péterfy Tamásné, Veres Antalné, D. Nagy Lajos, Renner Antal, ifj. Mészáros István, Tóth Lajos, Orovetz András, Berekméri István, Barabás Lajos, Tóth Márton, Vakareszku István, ifj. Angyal Ferenc, Dégán János, Martos János, Rendek Dávid, Solomgyán Antal, Szücs Péter.

A sorsszuzásnál D. Nagy Lajos és Orovetz András nevei jöttek ki elsőnek kiknek a kitűzött jutalom gyanánt egy-egy regénykötetet küldöttünk

ELŐFIZETŐINKHEZ! Lapunk terjesztése érdekében felkérjük tisztelt előfizetőinket, hogy ismerőseik körében terjesszék a Független Ujságot. Azoknak, akik megrendelhetnék a lapot, szívesen küldünk mutatványszámokat, ha egy levelező lapon a címetek beküldik kiadóhivatalunknak.

Törtely Ferenc. Irja meg a sorsjegy nevét és számát és mi a bankházunkkal utánna nézetünk. A huzás eredményeket nem közölhetjük, mert az oly sok, hogy a lapot teljesen megtöltené számokkal. — **Várady Menyhért.** A fűmag végett írjon Mauthner Ödön budapesti magkereskedőnek, az teljesen megbízható cég. A bevetendő terület nagyságát is közölje vele. Megjegyezzük, hogy a pince beföldelését nem tartjuk helyes dolognak, mert tulnedves lesz, már pedig a hűvös-szárazpince a jó pince. A sodrony beszerzésére forduljon Haidecker Sándor gyároshoz, (Budapest, VIII., Üllői-ut 48). Kérjen árjegyzéket. Legcélszerűbb lesz, ha csak a felső huzal lesz tuskés, az alsó rész pedig sodronyszövetből. Előszövénynek eperfát ajánlunk, mert ezt, ha a selyemtenyésztés felvirágozik, még értékesíthetik is a tultömött levélzetet és ha szélesebben is esik a szegélyezés, az nem veszteség, mivel hasznót hajt. Beszerzése végett legcélszerűbb, ha az ottani tanítóval, vagy kertészkedő emberrel beszélnek, mert házilag olcsóbb lesz. A mesgye mellé ültetett fákról a törvény ugy intézkedik, hogy mivel annak az áthajló ágának a gyökerei is átmentek a földben a szomszéd földjébe, és pedig az ágakkal egyenlő mértékben, de a táplálékot is onnan szíják, tehát a szomszéd fának ágait a mesgye határáig fentről lefűrészelteti, esetleg kiegyezhetik a szomszédal, mert legszebb és legjobb a barátságos, jó szomszedság. Ezt magyarázza meg szépen a szomszédnak, a ki bizonyára értelmes gazda lesz és belátja, hogy a fát féloldalt csuffá teheti a törvény szerint. Kérjen

részesedést a termésből bizonyos megillető részben. — **Fehér János.** A szeszfőző nem gazdatiszt és így nincs oly törvény, a mely a szeszfőző szolgálati viszonyait szabályozná. Maga vagy családja részére kocsit és ingyen orvosi segélyt akkor igényelhet, ha ez neki szerződés szerint jár. — **Weisz Ignác** címére mutatóvanszámot küldöttünk.

A „Független Ujság” színes hirdető képét bárkinek megküldi kifüggesztés végett a kiadóhivatal, ha ezért levelező-lapon hozzánk fordul.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárocsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárocsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése 1905. nov. 10.

Budapesti központi vásárocsarnok árai.

Husneműk: marhahus 92—112 K., vidéki borjúhús 100—130 K., sertéshús 136—140 K., szalonna füstölt 160—170 K., szalonna, olvasztani való 140—156 K., háj 160—164 K., sertészir 156—158 K. — **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 1.40—1.60 K. hazai sonka 1.60—2. K.

Baromfi-félék: élő tyúk ——— K., rántani való csirke 1.40—1.80 K., sütni való csirke 2.——3.—— K., kacsá, hizott 6.——8.—— K., lud, hizott 12.——17.—— K., pulyka, hizott 4.——7.—— K., páronkint. Vágott hizott liba 1.20—1.40— K., vágott hizott kappan, kacsá és pulyka 1.20—1.60 K. kg.-ként.

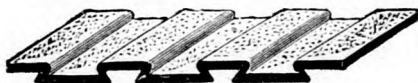
Budapesti piaci árai.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők). *Ezsa* 17.30—18.10 K. *Boss* 13.60 K-tól 13.70 K-ig. *Arpa* 14.30 K-tól 14.50 K-ig, jobb minőségű 14.60 K-tól 15.—— K-ig. *Zab* 14.30—15.—— K. *Tenger* 14.10 K.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonáru) sárga 4.80—5.20 K rózsá I. 5.60—6.—— K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt ——— mm.-ként.

Telefon

89—24.

Telefon

89—24.

„Kosmos” hornyolt asphalt-lemez

Gyakorlatban kitűnően bevált, számos elismerés.

1. Teljesen páramentes, hűvédő- és tűzbiztos fafödémek előállítására.
2. Nedves falak szel'özéssel való tökéletes kiszáritására.
3. Legkülönbözőbb czelokra.

Mindennemű felvilágosítás, költségvetés, minta-ismertetéssel és műszaki vélemény díjmentes.

GREIF / NTAL okl. mérnök műszaki irodája BUDAPEST, VIII., Salétrom-utca 10.

A „Kosmos” lemezek alkalmazásának részletes ismertetése a „Független Ujság” 1905. évi 47. (nov. 19.) számában jelent meg.

Teavaj: (centrifugál) 2.20—2.50 K., főzővaj 1.60—1.80 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 20—30 fillér.

Tojás: bácskai 103—106 K., erdélyi apróbb áru 98—102 K. ládánként. (1440 drb.) Apadt ——— K., meszes: — K.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	28.40	27.20	26.——	25.——	24.40	23.40	21.40	19.——	14.——

Takarmányvásár. Réti széna 4.20—6.40 fillér, muhar 5.80—6.40 fillér, zsupszalma 3.50—4.00 fillér, alomszalma 3.——3.80 fillér.

A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felttyel:
RUBINEK GYULA, országgyűlés képviselő,
a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára

m. kir. szab.
12321. 900.
A. 905.

Gazdák figyelmébe!

50% olcsóbb

mint bármely más világító anyag a

PYROLEMUM világítása.

A pyrolemum szagtalan, nem füstöl, nem gyúlékony és már több ezer uradalomban bevezettetett. Számos elismerőlevél nálam betekinthező. Próbaküldemények 2 korona utánvét mellett. Kívánatra prospektus ingyen és bérmentve.

DEGEN JAKAB

Budapest, IX., Közraktár-utca 28.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photozinkográfiai műintézet

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

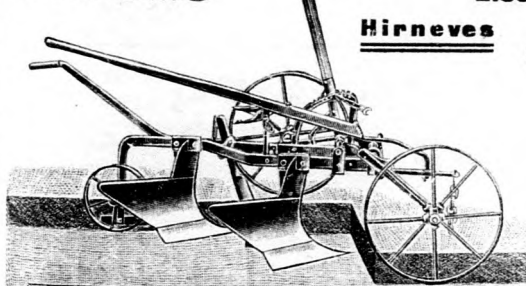
CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo- (auto)-typia, fametszet stb. utján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photolithografailag legszébben, legolcsóbban sokszorosítottak

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Alakult 1856. évben.

Alakult 1856. évben.

No. 9.

KUHNE E.

» hazánk legrégebb «
mezőgazdasági gépgyára

Mosonban

Elsőrendű anyagból elismert gondos kivitelben szállit:

Hirneves

„Mosoni Drill”

tolókerekes szabadalmazott sorvetőgépeket,

Sack-rendszerű aczélekeket, egy- és kétvasú ekéket, hengereket, boronákat dus választékban.

Gabonatisztító- és szelelőrostákat, Konkolyválasztógépeket,

Szőlőzúzókát és borsajtókat 6 nagyságban stb.

Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve.

FŐRAKTÁR: BUDAPEST, VI., Váci-körut 57/a. | FIOKRAKTÁR: TEMESVÁR, Gazdaudvar.

1904. évi forgalom : 22,000 bál.

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét
a budapesti
gyapju-aukcziókra

melyek második sorozata **folyo évi október hó**
4-én veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat
Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapju-
küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes
díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban ré-
szesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű fel-
világosítással szolgál :

HELLER M. S TÁRSA
GYAPJUÁRVERÉSI VÁLLALAT
Budapest, V. ker., Erzsébet-ter 13. szám.

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám, II. em.
Alakult 1900.

Biztosítéki alap :	
Kormány hozzájárulásával	400,000.— kor.
Alapítványok	1,278,240.— kor.
Alapítók	200,000.— kor.
Tartalékok	374,787-80 kor.
Összesen	2,253,007-80 kor.
1901. évi fölösleg	90,349.— kor.
1902. évi fölösleg	59,782.26 kor.
1903. évi fölösleg	109,831.73 kor.
1904. évi fölösleg	72,438-23 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módozatok szerint.
Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi fizetfeleslegből úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.
Az 1902. évi üzlet feleslegét közgyűlési határozattal tartalékokba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítésben részesülnek. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosításokkal az igazgatóság irányban készséggel szolgál.

Sürgönyozlm : Consum, Budapest. Telefon : 25—02.

Magyar Élelmiszer-Szállító Részvény-Társaság

Budapest, V., Nagy-Korona-utcza 17. sz.

ÜZLETÁGAK : =====

Szállítási osztály : baromfi-, tojás-, vad-, vaj-, gyümölcs- és főzelékküldemények után, ha a társaság neve alatt kerülnek feladásra jelentékeny szállítási kedvezményeket folyósít. A szállítmányozásra vonatkozó mindennemű kérdésekben (fuvardíjak, utirányok stb.) készséggel nyújt felvilágosítást.
Kiviteli osztály : A társaság berlini fiókja mindenféle élelmi cikkek bizományi értékesítését elvállalja. Az árukra előlegeket is folyósít.
Sertésbizományi osztály : A ferencvárosi sertésvásáron elvállalja hízott sertések bizományi értékesítését.

— Közlebbi értesítéseket a társaság igazgatósága ad. —

HIRDETÉSEK
FELVÉTEKNEK
A KIADÓHIVATALBAN
BUDAPEST, ÜLLOI-UT 25.

A miskolci országos baromfi-kiállításon
diszoklevéllel kitüntetett

**sárga orpingtonok faj-
tisztá tenyésztőjásai**

12 darabonkint, patent csomagolással és
postai szállítással 10 koronáért kaphatók

Szilassy Elemér-nél
Verebély, Barsmegye.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Strassfurti kainitot,

Strassfurti kálitrágyasót 40% káli

tartalommal, továbbá _____

mindennemű egyéb _____

Mútrágyafélét, azonkívül _____

Rézgáliczot (98—99%) elismert kitűnő
minőségben legolcsóbban

szállít a _____

„Hungária” mútrágya, kénsav- és vegyi-ipar
részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.